

Hemmelig.

586

Dette eksemplar bedes tilbakelevert Stortingets kontor når saken er behandlet av Stortinget.

Innst. S. C.

Innstilling fra den utvidede og forsterkede utenriks- og konstitusjonskomite om ytterligere bevilgning til fremme av fiskeeksporten 1935—36.

(St. prp. nr. 23, 1936.)

Til Stortinget.

Den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite har ved behandlingen av nærværende sak vært forsterket med d'hr. Kr. Berg og Kirkeby Garstad av sjøfarts- og fiskerikomiteen.

I st. prp. nr. 23 1936 foreslås, at Stortingets samtykke innhentes til at bevilgningen for terminen 1 juli 1935—30 juni 1936 under kap. 560, post 3 forhøies med kr. 300 000.

På budgettet for inneværende termin som den foreslåtte forhøielse knytter sig til, er bevilget kr. 450 000 til støtte til omsetning av fiskevarer.

Under kap. 559, post 1 er bevilget til fremme av fiskeeksporten kr. 300 000, altså tilsammen kr. 750 000.

Begge bevilgninger er, efter hvad det oplyses i proposisjonen, i vesentlig utstrekning anvendt til fremme av eksporten og det innenlandske forbruk av fisk, men den samlede sum er stort sett allerede medgått pr. 1 januar 1936. Ca. kr. 200 000 er anvendt til støtte av fiskeeksporten til Portugal, mens restbeløpet er benyttet til forskjellige andre formål.

Det som nu foreligger, og som har foranlediget proposisjonen, er et andragende fra det av klippfiskeeksportørene dannede salgslag for Portugal, a/l Norklip, om ytterligere støtte for å få avsatt de restbeholdninger av klippfisk av fjorårets produksjon som er egnet for det portugisiske marked.

Pr. 1 januar 1936 utgjorde Norges beholdning av klippfisk 11 773 903 kg, hvortil kommer 955 158 kg. saltfisk eller tilsammen ca. 12,7 mill. kg.

Norklip regner for nærværende med en eksisterende beholdning på 12 500 tonn,

hvorav innen 1 mai 1936 ca. 3 500 tonn vil medgå til Spania og til oversjøiske og andre land ca. 3—3 500 tonn. Det skulde da bli tilbake ca. 5 500—6 000 tonn til eksport til det portugisiske marked.

Foreningen henstiller at det bevilges en støtte av sh. 2/6 pr. balle for eksport av inntil 100 000 baller klippfisk til Portugal av forrige års fangst.

Proposisjonen gir opplysning om at det siden februar 1935 i en rekke tilfelle er gitt tilskudd til eksporten av klippfisk til Portugal. Årsaken hertil er den, at norsk klippfisk ikke har kunnet opnå eksport til Portugal uten tapbringende priser. Hittil har prisen vært sh. 30/6 pr. balle. Klippfiskens produksjonspris utgjør i Norge ca. 30 sh. pr. balle, hvortil kommer frakt og andre omkostninger som utgjør ca. 3/ pr. balle (à 60 kg.).

Det meddeles i proposisjonen, at de islandske salg priser lenge har vært 29 sh. pr. balle, de er den siste tid sunket til 27 sh. pr. balle. Efter de aller siste opplysninger skal islandsk fisk være utbudt til Portugal til 26 sh. pr. balle.

Spørsmålet om videre støtte av klippfisk-eksporten til Portugal har vært forelagt det handelspolitiske kriseråd, klippfiskrådet, utenriksdepartementet og fiskeridirektøren. Det henvises herom til proposisjonen. Samtlige institusjoner anbefaler at støtten ytes.

Handelsdepartementet har forelagt saken for Finansdepartementet med uttalelse om ønskeligheten av at kr. 500 000 blir stillet ytterligere til disposisjon til fremme av fiskeeksporten i inneværende termin (skr. av 1

februar 1936). Finansdepartementet har herpå svart (skr. av 6 februar 1936), at det efter omstendighetene ikke vil motsette sig at det ytes en tilleggsbevilgning for inneværende termin på kr. 300 000 til dette formål, idet beløpet antas å kunne dekkes ved en tilsvarende forhøielse av tollanslaget for 1935—36. Herom vil bli fremsatt særskilt proposisjon.

Handelsdepartementet uttaler i forelegget at det finner denne forhøielse utilstrekkelig, men er etter Finansdepartementets holdning blitt stående ved kr. 300 000.

Departementet anfører at det finner «det absolutt påkrevet at der blir stillet ytterligere midler til rådighet til fremme av fiskeeksporten, først og fremst til ytterligere støtte av klippfisk-eksporten til Portugal. Som det vil sees, har også samtlige interesserte som saken har vært forelagt for, anbefalt dette. Det må sies å være på det rene, at blir ytterligere støtte ikke gitt, må man regne med prisfall og tap for de eksportører og tilvirkere som ennå sitter med beholdninger.

Man finner det også nødvendig å få ytterligere midler til disposisjon til fremme av fiskeeksporten for øvrig, og til fremme av det innenlandske forbruk av fisk.

Som det fremgår av foranstående, vil der medgå ytterligere ca. kr. 250 000, så fremt man skal ha håp om å få ut av landet de nuværende beholdninger av klippfisk som bare er egnet for det portugisiske marked. Til andre foranstaltninger til fremme av fiskeeksporten og det innenlandske forbruk av fisk i inneværende termin antar departementet der burde stilles til disposisjon inntil kr. 250 000, altså tilsammen inntil kr. 500 000.»

Komiteen skal bemerke:

Bakgrunnen for de vanskeligheter som særlig i den siste tid har møtt den norske eksport av klippfisk til Portugal er i den første rekke den intense konkurranse fra Islands side. Ved den gjennemførte kontingentering i Spania blev Islands eksportadgang av klippfisk til dette marked innskrenket i vesentlig grad. Fra å utgjøre 30—35 000 tonn pr. år blev Islands kvote i 1934 nedregulert til ca. 16 000 tonn. Ved ytterligere forhandlinger fikk imidlertid Island forhøiet sin kvote med 6 000 tonn til ca. 22 000 tonn. Islands produksjon har dreiet sig om 60—70 000 tonn pr. år. Som følge av innskrenkninger på det spanske marked har Island søkt å komme sterkere inn på det portugisiske og nu også oversjøiske markeder og som et tjenlig middel hertil har Island holdt priser på sine produkter som har ligget betydelig under de norske.

Spørsmålet om hvorvidt Island holder rene dumpingpriser på det portugisiske marked eller ikke skal komiteen ikke her gå nærmere inn på. Det fremgår av hvad ovenfor er anført at de islandske salgspriser faktisk ligger 3—4

shilling (pr. balle) under de priser som norske eksportører opnår (30/6 pr. balle), og det er denne tilstand man må regne med.

Ved den tilleggsavtale som blev sluttet mellom Norge og Portugal 4 september 1934 blev det i avtalens artikkel 5 fastsatt følgende: «Den portugisiske regjering forplikter sig til å treffe de forholdsregler som den finner nødvendig for å sikre innførselen av norsk torsk til Portugal en procentdel som ikke er mindre enn 40 procent av det totalkvantum som er av utenlandsk opprinnelse til de internasjonale markedspriser.»

Utenriks- og konstitusjonskomiteen uttalte i sin innstilling om denne bestemmelse i tilleggsavtalen bl. a., at «tilsagnet om Norges 40 procents andel av den portugisiske klippfiskimport må søkes supplert med en prisbestemmelse som kan være tilfredsstillende for norske interesser.»

Komiteen mente derfor at det «snarest må prøves med nye forhandlinger med sikte på å opnå en tilfredsstillende prisbestemmelse og videre at dette også bør være Stortingets forutsetning for en ratifikasjon.» Stortinget sluttet sig til dette standpunkt.

Sådanne forhandlinger har også vært innledet, men de er ennå ikke tilendebragt. Hvorvidt de vil føre til noen vesentlig endret situasjon er på det nuværende tidspunkt temmelig usikkert. Man gjør iallfall rettst i å regne med at salgsforholdene i de nærmeste måneder fremover vil arte sig som nu — med den forverrelse som valutasituasjonen i Spania synes å bringe med sig og som kan befryktes å få virkninger for hele vår klippfisk-eksport.

Ved de støtteforanstaltninger til torsk fiskeriene som Stortinget har fattet vedtak om, har Handelsdepartementet fått midler i hende til å søke å holde prisene oppe for det kommende budgettår.

Det må antas å falle i flukt med denne ordning, at det fra Statens side ydes medvirkning til at de resterende beholdninger av klippfisk fra forrige års fangst kan komme ut av markedet. Og det er dette som tilsiktes med forslaget om den økede bevilgning på inneværende års budgett.

Komiteen finner derfor å måtte slutte sig til forelegget, idet den går ut fra at det foreslåtte beløp kr. 300 000 må antas tilstrekkelig til øiemedet.

Komiteen har fått sig oversendt en oppgave over hvordan de på heromhandlede budgettkapitler tidligere bevilgede midler har vært disponert, men går ut fra at vedkommende fagkomite (sjøfarts- og fiskerikomiteen) vil granske denne oppgave nærmere.

Komiteen vil alene uttale at den for sitt vedkommende efter omstendighetene ikke har noe å bemerke til den anvendelse av de bevilgede midler som har gått ut på å holde eksporten på Portugal oppe.

I henhold til ovenstående og under henvisning til forelegget innstiller den utvidede og forsterkede utenriks- og konstitusjonskomite til Stortinget å fatte følgende

beslutning:

Stortinget samtykker i at bevilgningen for terminen 1 juli 1935—30 juni 1936 under kap. 560, post 3, forhøies med kr. 300 000.

Oslo i den utvidede og forsterkede utenriks- og konstitusjonskomite 2 mars 1936.

C. J. Hambro,
formann.

T. Anderssen-Rysst,
ordfører og sekretær.